

Závěrečné slovo předsedy redakční rady, Mgr. Pavla Krejčího, věnované čtenářům k ukončení vydávání časopisu Národního pojištění.

Vážení čtenáři časopisu Národní pojištění,

když v roce 1969 došlo ke zřízení tehdejší Správy nemocenského pojištění, bylo veřejnosti oznámeno, že 23. 1. 1969 vyjde první číslo časopisu Národní pojištění. Přestože při expedici tohoto čísla došlo k cca 14dennímu zpoždění, časopis spatřil světlo světa a podle slov Rudolfa Pacovského (tehdejšího tajemníka ÚRO) „... měl se stát významným pomocníkem této Správy tím, že bude informovat široký funkcionářský aktiv o právních normách nemocenského pojištění, důchodového zabezpečení a péče o zdraví, o jejich výkladu a aplikaci, o problémech dalšího rozvoje těchto oblastí a bude zabezpečovat výměnu zkušeností ze závodů, odpovídat na dotazy čtenářů apod.“

Připomenutí tohoto textu, byť dobově zabarveného, není podle mého názoru na škodu ani po 51 letech. Je z něj zřejmé, že měl časopis od počátku sloužit, a dovolím si tvrdit, že i po celou dobu své existence sloužil, jako odborné periodikum. Jeho smyslem bylo především usnadnit praktické provádění zákonů či umožnit široké odborné diskuze v oblasti sociálního zabezpečení, sociálního či zdravotního pojištění, dříve například i lázeňské péče apod.

Jeden z tehdejších členů redakční rady a dlouholetý odborník na oblast práva sociálního zabezpečení a sociální politiky profesor Igor Tomeš už v prvním čísle uváděl, že „... nový měsíčník, jehož vznik všichni vítají, se nesmí stát jen věstníkem České správy nemocenského pojištění, kde by se uveřejňovaly jen výklady právních předpisů, ale na jeho stránkách by se mělo otevřeně diskutovat o problémech dalšího rozvoje nemocenského pojištění a čtenáři by se tu měli seznamovat s novými teoretickými i praktickými poznatky a vyměňovat si zkušenosti z práce v orgánech nemocenského pojištění“.

Vedoucí redaktor Pavel Ferech k 20letému výročí existence Národního pojištění zmiňované myšlenky rozšířil o konstatování, že smyslem časopisu je také to, aby byl jeho obsah přístupný široké veřejnosti, přispěl k jednotnému provádění nemocenského pojištění či svou formou a podáním pomáhal správně pochopit legislativní změny. Většina citovaných slov byla použita sice před rokem 1989, přesto bychom je povětšinou mohli ponechat beze změn.

Časopis, který je na trhu ve stávající podobě a formě 51 let, si dokázal po celou dobu zachovat svou tvář a udržel si punc odborné publikace (ne nadarmo má v podtitulu „odborný měsíčník“) nezávislé na politickém zřízení (byť vznikl ruku v ruce s účelovým zařízením ROH), naopak plně závislé na obsahu a rozsahu činnosti orgánů správy sociálního zabezpečení (ať už se jednalo o Správu nemocenského pojištění, Úřad důchodového zabezpečení, či stávající Českou správu sociálního zabezpečení).

To vše se mohlo podařit jen díky tomu, že vydavatel měl šťastnou ruku při výběru vedoucích redaktorů či šéfredaktorů i odborných gestorů. V několika redakčních radách se vystřídalo mnoho všeobecně uznávaných odborníků s vysokou erudicí, kteří garantovali obsahovou stránku a úroveň, a patří jim za to velký dík. Nemohu nezmínit i některé rodinné vazby a pomyslné předávání redakčního žezla (např. Josef a Zdeněk Přesličkovi). I tyto faktory přispívaly ke kontinuálnímu předávání zkušeností souvisejících s vydáváním časopisu a

zachováním jeho kvality, stejně jako fakt, že se přirozenou cestou dařilo udržovat stabilní portfolio příspěvatelů, jejichž články „měly co říct“.

Přesto všechno dnes vychází jedno z posledních čísel tištěné podoby Národního pojištění. ČSSZ se po zralé úvaze rozhodla ukončit jeho vydávání ke konci roku 2020. Není to samozřejmě poprvé, kdy se vede diskuze k dalšímu vývoji či rozvoji, cest „jak dál“ bylo a je mnoho. Můžeme změnit například grafickou stránku a úpravu textů, zavádět nové rubriky či inovovat samotný obsah těch stávajících, rozšiřovat oblast agend, o kterých se píše. ČSSZ však v současné chvíli reaguje především na fenomén „internet“ a s tím související vývojové trendy dneška (rozvoj elektronických médií, vysoké požadavky na dostupnost, jednoduchost a rychlost získávaných či předávaných informací), stejně tak i na chování předplatitelů, tj. jejich pokles. V uváděném kontextu hodnotila i efektivitu vynakládaných prostředků na tisk a výrobu (vč. výše předplatného), to vše s přihlédnutím k zachování účelu a charakteru časopisu jako nekomerčního periodika. To všechno jsou důvody, které v konečném důsledku vedly ke zmiňovanému rozhodnutí.

Neznamená to však, že by genius loci Národního pojištění zanikl. Naopak. Obsah časopisu bude zachován, změní se však jeho forma. Budou (a částečně už jsou) využity moderní komunikační platformy jako např. newsletter, podcasty, v určitém rozsahu bude zachován i tisk, a to v podobě zpravodaje ČSSZ. Web ČSSZ bude průběžně reagovat na dotazy veřejnosti, budou zveřejňovány i další odborné texty či využívány automatizované prostředky komunikace s veřejností jako chatbot. Jak vidno, prochází Národní pojištění procesem přeměny do nového hávu a pevně věřím, že se podaří najít takovou podobu, která úspěšně naváže na tu možná trošku už zaprášenou a graficky překonanou více než padesátiletou tvář. Jestli zůstane zachována i samotná značka (název), to vám ještě neumím říci. Zcela určitě se však ČSSZ zaměří na to, aby se k potřebným informacím dostala co nejširší veřejnost, ať už prostřednictvím internetu, sociálních sítí, či knihoven, a byl vytvořen i tolik potřebný prostor pro diskuzi či publikační činnost.

V úvodu jsem zmínil motto těch, kteří kdysi stáli u zrodu Národního pojištění. Domnívám se, že jménem všech jejich následovníků mohu říci, že účelu bylo dosaženo a veřejnosti byla poskytnuta platforma odpovídající své době, díky níž byl zajištěn přísun relevantních informací sloužících k snadnějšímu provádění jinak poměrně komplikovaných a ne úplně čtivě napsaných paragrafů příslušných zákonů. Stejně tak byl vytvořen prostor pro odbornou debatu, předávání zkušeností, byla přiblížena i práce zaměstnanců správy sociálního zabezpečení či běžný život občanů.

Rád bych závěrem poděkoval všem těm, kteří se za 51 let na vydávání časopisu v nějaké formě podíleli, a zejména Vám čtenářům za zpětnou vazbu, díky níž jsme mohli vhodně reagovat na Vaši poptávku a náš časopis rozvíjet. V roce 2017 jsem měl možnost ptát se již zmíněného profesora Tomeše na jeho větu z roku 1969, kdy ve svém textu napsal, že „zánik časopisu Národní pojištění zanechal velmi vážnou mezeru v odborné literatuře“. Vyslovil přání, abychom na to mysleli i v budoucnu. Slíbil jsem mu to. Jsem přesvědčen, že změna strategie ČSSZ v oblasti komunikace není oním imaginárním posledním hřebíčkem, ale spíše novou výzvou, jak ideu odborné platformy v oblasti (nejen) sociálního zabezpečení realizovat v podmínkách třetího tisíciletí.

Pavel Krejčí, předseda redakční rady časopisu Národní pojištění